

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ

Викладач: кандидат політичних наук, доцент Лепська Наталія Володимирівна

Кафедра: політології, IV корпус, ауд. 310

E-mail: lepskanv@gmail.com

Телефон: (061) 289-12-74 (кафедра), 289-41-04 (деканат)

Інші засоби зв'язку: Moodle, Viber, Telegram, Zoom

Освітня програма, рівень вищої освіти:		Політологія Магістр						
Статус дисципліни:		Обов'язкова						
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-2024 1 семестр	Рік навчання	1	Тижні	14	
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття – 28 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 48				
Вид контролю:		Залік						
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=652					
Консультації: особисті – понеділок, з 14:30 до 16:00, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Viber, Telegram, Zoom (за домовленістю)								

ОПИС КУРСУ

Курс «Актуальні проблеми сучасної політичної науки» є складовою частиною вивчення політології. Навчальна програма дисципліни «Актуальні проблеми сучасної політичної науки» відображає сучасні досягнення світового та вітчизняного гуманітарного знання в усьому спектрі його наукових спрямувань, охоплює основну проблематику сучасної політичної науки. Це, зокрема, предмет, метод політології, понятійно-категоріальний апарат сучасної політичної науки; еволюція політики як суспільного явища, історія політичної думки; проблеми функціонування політичного життя, утвердження громадянського суспільства і демократії, правової та соціально орієнтованої держави; функціонування політичної системи та її інститутів; питання політичної свідомості і культури; проблеми світового політичного процесу і міжнародних політичних відносин; геополітика; напрями і способи політичного прогнозування.

Курс «Актуальні проблеми сучасної політичної науки» складається з 4-х змістових модулів:

1. Сучасна політологія: проблематика в дослідженнях базових засад та категорій.
2. Актуальні проблеми сучасної світової політики та геополітики.
3. Актуальні проблеми політичної праксеології.
4. Проблематика майбутнього в дослідженнях сучасної політичної думки.

Метою вивчення дисципліни «Актуальні проблеми сучасної політичної науки» є вироблення у студентів-магістрів системи логічно завершених базових знань щодо ключових проблем сучасної політичної науки як в теоретичній, так і в практичній її площині.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми сучасної політичної науки» є: ознайомлення з провідними вітчизняними та зарубіжними політологічними школами; засвоєння знань про кращі світові практики політологічного аналізу; вивчення та опанування новітніх досліджень державотворення, громадянського суспільства, електоральної політики, інформаційного суспільства, політичного прогнозування та проектування, геополітичних процесів та технологій трансформації сучасного світоустрою тощо.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

1. Опанувати і вільно володіти об'єктом і методами політичної науки, володіти та вміти оперувати її науковим апаратом, застосовувати набуті знання до розв'язання різноманітних питань та практичних завдань сучасної політики.
2. Орієнтуватися в основних вітчизняних і зарубіжних політологічних школах, концепціях і напрямках, знати і вміти давати характеристики і оцінки вченням про політику в широкому спектрі актуальних проблем розвитку політичної сфери та політичних процесів, участі в них України, висвітлювати основні проблеми сучасної політичної науки, резонансні політичні події, здійснювати їх коментування та проводити їх професійний політологічний аналіз.
3. Вміти аналізувати й досліджувати уявлення про сутність сучасного політичного життя, аргументовано тлумачити причинно-наслідкові зв'язки у сучасній політиці, їх віддзеркалення та рефлексія в сучасній теорії і праксеології політичної науки.
4. Самостійно здійснювати наукові дослідження щодо проблем сучасної політики та узагальнювати їхні результати у форматі публікацій у вітчизняних або закордонних наукових виданнях з суспільно-політичної тематики.
5. Здійснювати аргументований експертний огляд і аналіз реалій простору сучасної політичної науки, вміти виділяти теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, усвідомлювати їх роль і функції.

Змістове наповнення курсу, що викладається на лекційних і практичних заняттях та засвоюється студентом під час самостійної роботи, забезпечує набуття **компетентностей**:

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК08. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.

Програмні результати навчання:

ПР 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

ПР 03. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології.

ПР 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.

ПР 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПР 09. Пропонувати власні способи вирішення політологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПР 10. Реалізовувати в практиці політичної діяльності навички політичного аналізу та прогнозування актуальних державотворчих процесів в Україні та світі

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання групових

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі **теоретичні** завдання:

Теоретичний контроль у форматі усного опитування (тах 5 бали) за планами семінарів і обговорення наукових монографій та інших публікацій (статей, досліджень, звітів тощо) в галузі проблематики сучасної політичної науки.

Критерії оцінювання відповідей студентів на заняттях:

5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція

4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.

3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим

2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може

1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність.

Письмова контрольна робота (тах 5 балів) – наприкінці семестру за пройденим матеріалом. Контрольна робота складається з двох теоретичних питань (тах 2,5 бали кожне), відповідь на які має бути якомога розгорнутою.

Поточний контроль передбачає такі **практичні** завдання (тах 5 бали кожне):

- Підготовка рефератів а темами, запропонованими в методичних рекомендаціях до курсу.
- Написання есе за темами семінарських занять (або окремих питань семінарських занять).

Реферат передбачає реферування запропонованої викладачем монографії. Обсяг реферату – до 5000 знаків. Пряме цитування реферованих джерел небажане.

Есе складається з таких структурних елементів:

- вступ, де студент формулює власну точку зору на проблему, винесену як тему есе;
- блок аргументації: три і більше аргументи, що підтверджують точку зору автора;
- висновки, де відбувається узагальнення авторської позиції і відбувається підтвердження вихідної тези на більш високому доказовому рівні.

Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до спільних соціально-управлінських цінностей, поглядів, знань та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаної управлінської літератури. Додатково вимоги щодо написання есе розміщені на платформі Moodle курсу.

Критерії оцінювання есе:

5 балів – обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.

4 - 3 бали - обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є

достатньо переконливою; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;

2 - 1 бали - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності

Підсумкові контрольні заходи:

Підсумковий практичний контроль - презентація експертно-дослідницького огляду з будь-якої обраної проблеми сучасної політичної науки (індивідуальне дослідницьке завдання) (тах 20 балів) – підготовка, презентація і захист творчої аналітико-дослідницької роботи (власне сам текст роботи та його електронна презентація) за певною темою. Тема надається викладачем із запропонованого переліку, або формулюється студентом відповідно до вподобань в обсязі тем курсу за узгодженням з викладачем. Обираючи тему, студент повинен керуватися передусім власними інтересами до певної проблеми, можливостями підбору літератури та інше. Робота виконується самостійно і полягає в актуалізації набутих студентом знань з курсу, застосуванні вмінь та навичок працювати з науковою літературою, аналізувати та узагальнювати матеріал, робити і формулювати власні висновки та пропозиції. Аналітичне опрацювання певної теми має спиратися на її висвітленні у публікаційному доробку сучасних науковців, вітчизняних або іноземних аналітичних центрів та віддзеркалюється в реаліях сучасної політичної дійсності (будь-яких актуальних ситуацій, процесів, явищ тощо). Результати ІДЗ можуть стати основою для доповідей на студентських науково-практичних конференціях та для підготовки і публікації тез/статей. *Методичні рекомендації щодо виконання завдання додатково розміщені на платформі Moodle*

Виконання завдання передбачає дотримання таких вимог:

- довести і обґрунтувати її актуальність обраної проблеми для сучасної політичної науки;
- представити науковий доробок з цієї проблемної теми принаймні кількох дослідників (які праці написали, які конкретно аспекти в них висвітлені, в чому новизна їх наукового погляду на той чи інший аспект цієї проблеми і т. ін.);
- цілісно розкрити зміст теми з точки зору теоретичного та практичного контекстів з посиланням на авторів, праці яких студенти вивчили щодо цього;
- представлення власної позиції щодо означеної проблеми;
- доповідь оформити у текстовому форматі (docx) та презентації, яку представити своїй групі під час розкриття теми на занятті;
- виконану роботи прикріпити у відповідній опції на платформі Moodle.
- роботу потрібно оформити у друкованому вигляді відповідно до чинних вимог; орієнтовний обсяг – 20 сторінок А4, Times New Roman, 14 pt, 1,5 інтервал. Презентації, що ілюструють зміст роботи, мають бути підготовлені в Power Point або Prezi форматах, не менше 15 слайдів.

Критерії оцінювання індивідуального дослідницького завдання:

20-18 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики завдання виконано згідно з вимогами та наданими рекомендаціями, без стилістичних, орфографічних і граматичних помилок, використана ґрунтовна фактологічна інформація та джерельна база; презентація відповідає змісту роботи

17-14 – положення та висновки недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна, демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики завдання виконано згідно з вимогами та наданими рекомендаціями, без стилістичних, орфографічних і граматичних помилок, використана ґрунтовна фактологічна інформація та джерельна база; презентація відповідає змісту роботи

13-10 – завдання виконано частково, не достатньо фактографічно і аналітично обґрунтовані висновки, незначна джерельна база, недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика, є орфографічні та граматичні помилки

9-5 — відсутня чітка структура, описовий характер роботи. непереконлива за своїм змістом, робота виконана з лексичними, орфографічними і граматичними помилками, презентація не відображає зміст роботи в повному обсязі, частково ілюструє його

4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура виконана на примітивному рівні, з великою кількістю помилок, є плагіат, презентація або не відповідає змісту роботи, або взагалі відсутня

Усна відповідь на заліку (тах 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань (тах 10 балів), написання есе, а також виконання тесту (тах 10 балів). Перелік питань на сторінці курсу у Moodle.

Критерії оцінювання відповіді на кожне залікове питання:

9-10 балів – повна змістовна відповідь на всі запитання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

7-8 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;

4-6 балів – поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел;

1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять

Замість усної відповіді на заліку студент може обрати проходження тестування (тах 20 балів)

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1	Вид теоретичного завдання: опитування	семінар 1	5
	Вид практичного завдання: оглядовий аналіз у вигляді реферату запропонованої викладачем монографії за тематикою курсу або есе за темою семінару	тиждень 2	5
Змістовий модуль 2	Вид теоретичного завдання: опитування	семінар 2, 3	10
	Вид практичного завдання: оглядовий аналіз у вигляді реферату запропонованої викладачем монографії за тематикою курсу або есе за темою семінару	тиждень 4, 6	5
Змістовий модуль 3	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 7	5
	Вид практичного завдання: оглядовий аналіз у вигляді реферату запропонованої викладачем монографії за тематикою курсу або есе за темою семінару	семінар 4, 5	10
Змістовий модуль 4	Вид теоретичного завдання: опитування та обговорення монографій (або інших публікацій) за темою семінару	тиждень 8, 10	5
	Вид практичного завдання: оглядовий аналіз у вигляді реферату запропонованої викладачем монографії за тематикою курсу або есе за темою семінару	тиждень 12	10
	Письмова контрольна робота	тиждень 13	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Підсумковий контроль (max 40%)		
<i>Підсумкове теоретичне завдання: залік</i>		20
<i>Підсумкове практичне завдання: захист індивідуального дослідницького завдання</i>	тиждень 14	20
Разом		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Сучасна політологія: проблематика в дослідженнях базових понять та категорій			
Тиждень 1 Лекція 1	Предмет, метод сучасної політичної науки як наукова проблема		
Тиждень 2 Лекція 2	Національні політологічні школи у дослідженнях інституціонального розвитку західних країн	Обговорення питань: 1. Національні школи та стилі в дослідженні політичного розвитку країн. Історичні особливості розвитку ангlosаксонської та європейсько-континентальної шкіл сучасної західної політології. 2. Постмодерн у сучасній політології, його прояв у політичній теорії та дискурсивних суспільствознавчих практиках. Ідеї постмодернізму у розумінні сучасних політичних процесів у світовій політиці та прогнозуванні перспектив подальшого цивілізаційного розвитку. 3. Міждисциплінарні дослідження в сучасній політології. 4. Вітчизняна політологія к. XX ст. – поч. XXI ст., особливості сьогоденної української політичної науки. Питання для дискусії: Проблемне поле майбутньої політичної науки	5
Семінар 1	Національні політологічні школи у дослідженнях інституціонального розвитку західних країн.		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 3 Лекція 3	Проблема влади в сучасних політологічних дослідженнях		
Тиждень 4 Лекція 4	Демократія і демократизація політичного життя як актуальна проблема сучасної політичної науки.		
Семінар 2	Проблема влади в сучасних політологічних дослідженнях	<u>Обговорення питань:</u> 1. Концептуальні підходи до проблеми політичної влади. 2. Політичне панування, авторитет і легітимність влади. 3. Політична влада і політична організація, шляхи їх взаємодії. Аналіз владних відносин в сучасній Україні. 4. Проблематика влади в праці Ніла Фергюсона «Площі та вежі». <u>Практичне завдання №1</u> Оглядовий аналіз праці Тімоті Снайдера «Шлях до несвободи. Росія, Європа, Америка».	5
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми сучасної світової політики та геополітики			
Тиждень 5 Лекція 5	Проблематика глобалізації в сучасних геополітичних дослідженнях		
Тиждень 6 Лекція 6	Проблема лідерства США к. XX ст. – поч. XXI ст. в сучасних дослідженнях світової політики)		
Семінар 3	Проблема лідерства США к. XX ст. – поч. XXI ст. в сучасних дослідженнях світової політики	<u>Питання для обговорення:</u> 1. Процес становлення США як світової геополітичної держави: від «доктрини Монро» до «широкої експансії» XX в. 2. Геополітичні відносини США та Китаю. Феномен «пастки Фукидіда». Праця Г. Аллісона «Приречені воювати». 3. Пострадянський простір в геополітиці США поч. XXI ст. Російсько-українська війна та зміцнення стратегічного партнерства США та України у війні проти російської військової агресії.	5
Тиждень 7 Лекція 7	Проблематика світового порядку в сучасних міжнародних		
Тиждень 8 Лекція 8	Схід і Індो-Тихоокеанський регіон у сучасних дослідженнях світової політики та геополітики		
Семінар 4	Схід і Індो-Тихоокеанський регіон у сучасних дослідженнях світової політики та геополітики	<u>Питання для обговорення:</u> 1. Традиційна парадигма ролі Сходу у світовій геополітичній	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

		системі. 2. Формування нової азійської моделі і нової азійської ідеї. Праця Джо Стадвелла «Чому Азії вдалося». 3. Проект «XXI століття – століття китайської цивілізації». Китай в працях сучасних дослідників. Франк Зірен «Майбутнє? Китай!». 4. Вплив Японії на сучасні геополітичні процеси. Праці Сергія Корсунського «Зовнішня політика в епоху трансформацій», «Як будувати відносини з країнами Азії», «Як нації відновлюються: досвід Східної Азії». <u>Практичне завдання № 2</u> Оглядовий аналіз однієї з запропонованих праць (студент здійснює на власний вибір): - Бен Шапіро «Як зруйнувати Америку за три прості кроки» - С. Корсунський «Як будувати відносини з країнами Азії» - С. Корсунський «Як нації відновлюються: досвід Східної Азії»	5
Змістовий модуль 3. Актуальні проблеми політичної прaxeології			
Тиждень 9 Лекція 9	Інформаційні технології в сучасних політологічних дослідженнях		
Тиждень 10 Лекція 10	Політичний конфлікт та війна у фокусі уваги сучасної політичної думки	<u>Питання для обговорення:</u> 1. Інформаційний простір як об'єкт управління в системі державної інформаційної політики. Праця Олександра Барда і Яна Зодерквіста «NETократія: нова правляча еліта і життя після капіталізму». 2. Сучасні інформаційні технології і політичне життя. Політизація ЗМІ та медіатизація політики. 3. Організація і управління інформаційно-політичною діяльністю в системі міжнародних відносин. Інформаційна безпека. 4. Інформаційне протистояння, інформаційна експансія, інформаційна війна, інформаційний тероризм.	5
Семінар 5	Інформаційні технології в сучасних політологічних дослідженнях		
Тиждень 11 Лекція 11	Інформаційні війни в сучасних політологічних дослідженнях	<u>Питання для обговорення:</u> 1. Особливості сучасних політичних конфліктів. Сучасні методи	5
Семінар 6	Політичний конфлікт та війна у фокусі уваги сучасної політичної думки		

		врегулювання конфліктів. 2. Роль міжнародних організацій та інститутів у вирішенні міждержавних конфліктів. 3. Збройний конфлікт як особлива стадія політичного конфлікту. Сутнісна характеристика поняття «агресор» у збройному політичному конфлікті та війні. 4. Особливості сучасних війн. Праця Шона Макфейта «Нові правила війни. Перемога в епоху тривалого хаосу». 5. Російська агресія проти України та специфіка російсько-української війни. Праці Б. Парахонського та Г. Яворської «Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл», В. Горбуліна «Світова гібридна війна: український фронт». <u>Практичне завдання № 3</u> Оглядовий аналіз однієї з запропонованих праць (студент здійснює на власний вибір): - Б. Парахонський, Г. Яворська «Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл» - С.Гурієв, Д. Трейсман «Спін-диктатури. Як змінюється обличчя тиранії в ХХІ столітті»	5
Змістовий модуль 4. Проблематика майбутнього в дослідженнях сучасної політичної думки			
Тиждень 12 Лекція 12	Прогностика та проблеми політичного прогнозування в сучасній науці.		
Тиждень 13 Лекція 13 Семінар 7	Технології прогнозування державного розвитку в сучасних політологічних дослідженнях. Технології прогнозування державного розвитку в сучасних політологічних дослідженнях	<u>Питання для обговорення:</u> 1. Політична система суспільства та її інститути як провідний об'єкт експертно-аналітичної діяльності в політичній сфері. 2. Аналіз громадської думки стосовно політичних проблем як фактор впливу на політичні рішення. Експертні дослідження громадської думки. 3. Підготовка політичних рішень щодо зовнішньої політики держави, аналіз та прогнозування їхніх можливих наслідків. Праця Рогіта Бгаргави	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

		«Неочевидне: як передбачити майбутнє, аналізуючи тренди».4. Метод «Форсайт-проєкту», його співвідношення з прогнозуванням. Технології форсайту в сучасних західних країнах. Форсайт в сучасній Україні. Форсайт М. Згуровського. <u>Практичне завдання №4</u> Студент здійснює розгорнутий аналіз методу Форсайт та представляє практичний кейс його застосування М. Згуровським	5
Тиждень 14 Лекція 14	Діяльність аналітичних структур у дослідженні майбутнього розвитку держав та світової політики. Письмова контрольна робота		5
Тиждень 14	Залік		20
Тиждень 14	Захист ІДЗ		20
			100

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вегеш М. Актуальні проблеми політичної науки : матеріали до лекцій для аспірантів Ужгородського національного університету. Ужгород, 2022. 163 с.
2. Історія політичної думки України : підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2017. 632 с.
3. Політична думка XX – початку XXI століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник : у 2-х т. / Н. М. Хома, С. А. Дмитрашко та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2017. Т.2. 535 с.
4. Шляхтун П. П. Політологія. Історія та теорія. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 472 с.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Актуальні проблеми політичної науки / Ужгор. нац. ун-т, кафедра політології ; редкол. : С. А. Асланов, М. М. Вегеш (відповідальний за випуск), М. О. Лендьел, Ю. О. Остапець, М. М. Палінчак, К. Т. Червеньяк. Випуск перший. Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2017. 160 с.
2. Актуальні проблеми політичної науки / Ужгор. нац. ун-т, кафедра політології і держ. управл. ; Редкол. : С. А. Асланов, М. М. Вегеш (відповідальний за випуск), М. О. Лендьел, Ю. О. Остапець, М. М. Палінчак, К. Т. Червеньяк. Випуск другий. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 213 с.
3. Актуальні проблеми політичної науки / Ужгор. нац. ун-т, кафедра політології і держ. управл. ; редкол.: С. А. Асланов, М. М. Вегеш (відповідальний за випуск), М. О. Лендьел, Ю. О. Остапець, М. М. Палінчак, К. Т. Червеньяк. Випуск третій. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 228 с.
4. Актуальні проблеми політичної науки / Ужгор. нац. ун-т, кафедра політології і держ. управл. ; редкол. : С. А. Асланов, М. М. Вегеш (відповідальний за випуск), М. О. Лендьел, Ю. О. Остапець, М. М. Палінчак, К. Т. Червеньяк. Випуск четвертий. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 212 с.
5. Актуальні проблеми політичної науки / Ужгор. нац. ун-т, кафедра політології і держ. управл. ; редкол.: С. А. Асланов, М. М. Вегеш (відповідальний за випуск), М. О. Лендьел, Ю. О. Остапець, М. М. Палінчак, К. Т. Червеньяк. Випуск п'ятий. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 194 с.
6. Бгаргава Р. Неочевидне: як передбачити майбутнє , аналізуючи тренди / Рогіт Бгаргава ; перекл. з англ. К. Деревянко. Х. : Віват, 2019. 288 с.
7. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. Київ : Генеза, 2006. 400с.
8. Горбулін В.П. Хроніки передбачень: 2006–2017 / В. П. Горбулін. Харків: Фоліо, 2017. 255 с.
9. Гурієв С, Трейсман Д. Спін-диктатори. Як змінюється обличчя тиранії в XXI столітті / пер. з англ. О. Бершадської. Київ : Букшеф, 2023. 432 с.
10. Закарія Ф. 10 уроків для світу після пандемії / пер. з англ. А. Марковська та О. Ємельянова. Київ : Наш Формат, 2021. 264 с.
11. Зірен Франк. Майбутнє? Китай! Київ : ДП «Бурда-Україна», 2021. 352 с.
12. Когут Ю. Кібербезпека та ризики цифрової трансформації компаній / Ю.І. Когут. К.: «Сідкон», 2021. 372 с.
13. Корсунський С. Як нації відновлюються: досвід Східної Азії. Київ : Віват, 2023. 192 с.
14. Корсунський С. Як побудувати відносини з країнами Азії. Київ : Віват, 2021. 288 с.
15. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Київ : Віват, 2020. 256 с.
16. Кулеба Д. Війна за реальність. Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот / Дмитро Кулеба. К. : Книголав, 2022. 384 с.
17. Лепська Н. Аналіз категорій «влада» та «сила» в політологічному вимірі Науковий журнал «Politicus», 2017. № 5. С. 21-26.
18. Лепська Н. Інформаційна експансія: геополітичний вимір // Медіакультура в контексті міждисциплінарних досліджень: Монографія / за загал. наук. ред. В. В. Березенко, М. А. Лепського, О. О. Семенець; відп. ред. К. Г. Сіриньок-Долгарьова. Запоріжжя: Кераміст, 2017. С. 163-177.
19. Лепська Н. Практики громадської участі в Україні // Перспективи та напрямки модернізації політичної системи України: монографія / за заг. ред. Кіндратець О. М. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. С. 198-242.
20. Лепська Н. Спін-докторінг як технологія інформаційного протиборства сучасних автократій та демократій. Науковий журнал «Politicus», 2023. № 2. С.45-49 .
21. Лепська Н. Теоретико-методологічні засади силового впорядкування сучасного геополітичного простору // Wspolczesna geopolityka – wyzwanie dla bezpieczenstwa miedzynarodowego. A. Kordonska, (red.) R.Kordonski., Lwow – Olsztyn : Lwow – Olsztyn , 2018. Р. 21-35.

22. Макфейт Шон. Нові правила війни. Перемога в епоху тривалого хаосу / пер. з англ. Ігор Бігун. К.: Наш Формат, 2023. 256 с.
23. Режим Путіна: перезавантаження-2018 / М. М. Розумний (заг. ред.), Я. В. Бережний, І. В. Валюшко, Р. В. Власенко, Д. М. Горелов, В. С. Караваєв, А. В. Лепіхов, І. А. Павленко, В. О. Семененко, О. В. Снігир. Київ : НІСД, 2018. 480 с.
24. Стадвелл Дж. Чому Азії вдалося. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу / пер. з англ. О. Цехановська. Київ : Наш Формат, 2022. 448 с.
25. Тімоті Снайдер. Шлях до несвободи: Росія, Європа, Америка / перекл. з англ. Г. Герасим. Львів : Човен, 2020. 392 с.
26. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу / пер. з англ. М. Климчук. Київ : Основи, 2019. 376.
27. Фергюсон Ніл. Площі та вежі: Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку. Київ : Наш формат, 2022. 552 с.
28. Шапіро Бен. Як зруйнувати Америку за три прості кроки / пер. з англ. Г. Шпак. Київ : Наш Формат, 2021. 240 с.
29. Шаров О. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи : монографія / О. М. Шаров ; Національний інститут стратегічних досліджень. Київ : НІСД, 2019. 560 с.
30. Asia's New Geopolitics: Military Power and Regional Order. The International Institute for Strategic Studies. Arundel House, 6 Temple Place, London. 235 p.
31. Davies William. Nervous States: Democracy and the Decline of Reason. W. W. Norton & Company, 2018. 272 p.
32. Joseph S. Nye. Soft Power and Great-Power Competition. Shifting Sands in the Balance of Power Between the United States and China. Cambridge, MA, USA Springer, 2023. 187 p.
33. Rachman G. Easternisation: War and Peace in the Asian Century / Gideon Rachman . K. Vintage, 2022. 304 p.
34. Ritzer G. The McDonaldization of Society / George Ritzer. SAGE Publications, Inc, 2014. 280 p.

Інформаційні ресурси

1. Актуальні проблеми політики. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/166>
2. Горбатенко І. Політична наука і освіта в Україні: передумови виникнення, процес становлення, перспективи розвитку : автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.01 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2007. 20 с. URL: http://www.nbu.gov.ua/_scripts/wwwi32.exe/
3. Згуровський М. Форсайт Економіки України: 2015-2030 роки URL: https://www.youtube.com/watch?v=_bgPy--bDqE
4. Зовнішня політика у постбіполярному світі (Аналіз. Проблеми. Прогнози) : моногр. / наук. ред. д. іст. наук, проф. С. С. Трояна. Київ, 2014. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi47/0037914.pdf>
5. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України : навч. посібник, Київ, 2011. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-149.html>
6. Осін В. Пошуки суб'єктності української політології: між «великим» і «малим» колоніалізмами». *Спільне / Commons*. Журнал соціальної критики. 2015. 10 листопада. URL: <http://commons.com.ua/poshuki-sub-yektnosti-ukrayinskoyi-politologiyi-mizh-velikim-i-malim-kolonializmami/#return-note-22562-1>
7. Рафальський О. Політична наука в Україні: здобутки та перспективи URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/rafalskyi_politychna.pdf
8. Рудич Ф. Політична наука в Україні: стан і перспективи. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/11602/01-Ryduch.pdf?sequence=1>
9. Форсайт соціально-економічного розвитку України: горизонти 2020, 2030 роки. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WCI9yyilXhs>
10. InterPolis. Міжнародні та політичні дослідження. URL : <http://heraldiss.onu.edu.ua/>
11. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>
12. Інститут стратегічних та етнонаціональних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/publikacii/monografii?page=1>
13. Applebaum Anne. Autocracy Inc: How the World's Authoritarians Work Together | 19th Annual Lipset Lecture <https://m.youtube.com/watch?v=ShMiOJdrctM>

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Навчальний матеріал курсу є доволі складним в опануванні, інформативно насиченим, передбачає обов'язкове відвідування як лекційних, так і практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж першого тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропуски можливі лише з поважної причини. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Відпрацювання занять здійснюється або у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття, або як письмове відпрацювання. Накопичення відпрацювань на останній тиждень семестру неприпустиме! За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтесь з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу). Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено! У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Ел. пошта має бути актуальною, підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Всі поточні оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно (в тому рахунку і папку «Спам») та у разі надсилання інформації викладачем дайте обов'язково зворотній зв'язок про її отримання.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу викладача lepskanv@znu.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

Дотримуючись стандартів культури комунікації, намагайтеся не турбувати викладача питаннями навчального процесу у пізній час та неробочі дні.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:

<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**

Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:0612287550)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>